

Jupinaa

Tämän ikäisenä ja luonteisena (ikuinen pessimisti) alkaa olla liuta asioita, jotka ns. ottavat pattiin. Nykymaailmassa olisi kirveellä paljonkin töitä, mutta repostelenpa nyt muutamaa juttua, jotka ristikkoelämässä kaivelevat muita useammin.

Vaan-sanan käyttö vain-merkityksessä. Tämä ilmiö on jostain syystä levinnyt lehtijuttuihinkin ja ristikoissa se tuntuu olevan arkipäivää. Vihjeenä on esim. kappas ja vastaus on vaan, vaikka oikea muoto on vain. Vaan on kieltolauseen mutta tyyliin ...ei näin vaan noin... Puhekielessä vaan on hyväksyttävämpi kuin kirjoitetussa mutta minusta ristikoissa pitäisi vaalia hyvää kirjoituskieltä.

Monikon käyttö yksikkömuotoisessa sanassa eli vihjeenä on metallit ja vastauksena tinat. On olemassa vain yksitina-niminen alkuaine eli sitä ei voi käyttää monikossa. Tämä koskee kaikkia alkuaineita. Sama ilmiö on esimerkiksi säädissä ja Tuonelassa. Uskomusten mukaan Tuonela on yksi, kuoleman jälkeinen paikka eikä siksi voi olla Tuonela monikossa.

Aateli on samoin väärin käytetty termi. Aateli käsittää kaikki aateliset kaikissa

maissa, oli titteli mikä hyvänsä ja jos halutaan eritellä kreivit, herttuat ja muut toisistaan, käytetään sanaa aateliset. Aatelisto on synonyymi sanalle aateli ja siksi sekin on yksikkömuoto.

Viimeksi kirjoittaessani laitoin tekstiin sulkuihin, miten minä taivutan verbit muodossa "alkaa tehdä". Sain harvinaista palautetta (kiitos, Heli) siitä mikä on oikea muoto. Palautteen antaja on aivan oikeassa, tein tuon lisäyksen tahallani vaikka tiesin olevani väärässä. Kielitoimiston mukaan "alkaa tekemään" on nykyään hyväksytty muoto. Meikäläinen on vain käynyt koulunsa siihen maailman aikaan, jolloin moisesta tuli ylioppilaskirjoituksissa 9 pisteen virhe ja sen näkeminen tai kuuleminen kouraisee niin syvältä, etten luultavasti koskaan tule asiaa hyväksymään.

Viimeinen urputuksen aihe ei ainakaan vielä ole tullut ristikossa vastaan eikä toivottavasti koskaan tulekaan. Jopa Hesarin jotkut toimittajat käyttävät sanaa "nopeiten" ja siinä kohtaa verenpaineeni ampaisee taivasiin. Eli se laatija, joka ensimmäisenä laittaa mokoman hirvityksen ristikkoonsa, pääsee ikuisesti vihollisekseni!

Ettäs tiedätte!

Ratkoisia syysiltoja!

Riitta Rustari
riitta.rustari@ristikkoakatemia.fi

Lähetäkää ristikkoiheisiä kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/